

Mijn getuige

Tekst: Ad Ermstrang foto's Henk Visscher

Over enkele maanden hoopt ze negentig te worden. Het grootste deel van haar leven stond in het teken van de zending. De laatste jaren is mevrouw Mijnders van Woerden bezig met fondswerving voor het brengen van Gods Woord onder indianen in het Amazonegebied. „Ik hoop in de tijd die mij is gegeven te helpen Zijn Woord te verspreiden.”

Mevrouw Mijnders-van Woerden: „In alle verdriet heb ik nooit bitterheid gehad.”

Ze is net terug van een korte reis naar Duitsland. Met als doel om te komen tot de zoveelste vertaling van haar boek 'De vrouw met het Boek', over het leven en het werk van Gladys Aylward in China. Eerder verscheen het in het Engels, Russisch, Hongaars en Roemeens. Het reizen wordt vermoeiend. „Mijn geest is nog steeds heel fris, maar lichamelijk heb ik wel klachten.” Ze loopt moeilijk en heeft last van haar longen. Maar ze relativiseert dat direct en wijst naar een boek, voor haar op de lage tafel. Een pas verworven 19e-eeuws werk van dr. F.W. Krummacher, predikant in het Duitse Elberfeld. „Indrukwekkend. Hij beschrijft hierin dat een goede gezondheid en een hoge positie niets zijn als we nooit een geloofsblik op Christus hebben geworpen. Daar gaat het om.” Ze bracht het boek mee uit Duitsland. „Bij de drukker waar we waren, hadden ze nog enkele oude Nederlandstalige boeken. Ze vroegen me of ik er belangstelling voor had.”

Spaarkaat

Ze woont al vele jaren aan de Schoolstraat in Lisse, in de woning die ze met haar man Govert Hendrik Mijnders deelde tot zijn overlijden in 1990. De huiskamer bevat vele attributen die afkomstig zijn uit delen van Afrika en vooral China, waar ze veertien maal naartoe reisde. Aan de wand hangt een ingelijste herinneringsplaat waarop in een Duitse tekst wordt verwezen naar haar vader, kaashandelaar C.B. van Woerden uit Akkrum. Na achtereenvolgens haar krachten te hebben gewijd aan de Mbuma- en de Bonisa-zending - „die zijn in deze huiskamer begonnen” - in respectievelijk Afrika en China, zet mevrouw Mijnders zich nu in voor de evangelisatie onder indianen in het uitgestrekte Amazonegebied op de grens van Suriname en Brazilië. Dit voorjaar is ze begonnen met het houden van lezingen op basisscholen. Net zoals ze dat vroeger over China deed, trekt ze op verzoek, gewapend met dia's, het land in. Ze gaat er niet ongevraagd de boer mee op. „Ik doe dat alleen op uitnodiging.” De kinderen krijgen een spaarkaat, die uiteindelijk 20 euro kan opleveren. „Bij twee volle kaarten krijgen ze een boekje cadeau.” Allemaal met de bedoeling om geld in te zamelen voor het werk van stichting De Lichtkring, die christen-indianen ondersteunt bij hun pogingen om steeds dieper het oerwoud binnen te dringen, om aan

totaal van de buitenwereld afgesloten mensen het evangelie te brengen. Het is haar opgevallen dat de jeugd zo weinig af weet van deze mensen. „Van de situatie in Afrikaanse landen, in Indonesië en in China zijn ze aardig op de hoogte, maar van het bestaan van deze indianen weet bijna niemand. Van die mensen die ook anno 2011 nog in volstrekte onwetendheid leven in een wereld vol boze geesten." Verschillende groepen indianen trekken steeds verder weg. „In Brazilië is er regelmatig sprake van verhuizingen. Bijvoorbeeld als er een weg dwars door de jungle wordt aangelegd, waardoor dieren schrikken en wegtrekken. Om in hun levensonderhoud te voorzien, moeten de indianen hen wel volgen."

Ziektes

Mevrouw Mijnders hoorde in 1976 voor het eerst van indianenstammen in het zuiden van Suriname. Dat was door toedoen van Gert en Ali Tromp, respectievelijk haar schoonzoon en haar dochter. Zij wilden graag hun onderwijskennis van De Driestar in Gouda ten dienste van de zending gebruiken en reageerden op een oproep van de indianenhoofdman Pesdiphe voor het werk op een schooltje in het dorp Kwamala Sumutu. Dat was via Paramaribo alleen bereikbaar met behulp van de vliegtuigjes van de MAF. „In de nabijheid van Kwamala Samutu wonen de zogenaamde Trio-indianen. Gert en Ali hebben de taal geleerd en onderwezen hen ook in het Nederlands. Dat was nodig, omdat alle Surinaamse wetboeken in die taal zijn opgesteld."

„Elka vroeg me of ik wilde bidden of ook andere indianen bereikt zouden kunnen worden met Gods Woord.”

Het echtpaar Tromp vernam van het bestaan van kleine groepjes indianen verderop in het oerwoud, zelfs tot over de grens van het naburige Brazilië. „Die mensen zijn niet alleen door de fysieke omstandigheden moeilijk bereikbaar. De Braziliaanse regering schermt deze reservaten ook af om de cultuur van deze stammen te bewaren." Soms heeft dat nare gevolgen, weet mevrouw Mijnders. „Door ziektes en onderontwikkeling worden sommige stammen met uitsterven bedreigd." Voor zendelingen is het als gevolg van het afschermingbeleid erg moeilijk om de gebieden te bezoeken.

Net op tijd

In 1981 bereikten de familie Tromp verschillende berichten uit het Braziliaanse gebied dat een hoofdman annex toverdokter de Heere had leren kennen. „Deze WaiWai-hoofdman zou in het bezit zijn van wat ze omschreven als een papier met wijze woorden. Gods papier. Toen de berichten bleven aanhouden, vroeg Ali mij of ik er een boekje over kon schrijven, net zoals dat was gebeurd met de Engelse Gladys Aylward. Ik heb gezegd dat ik dat niet kon op grond van wat vage berichten. Ik zou die man graag eerst zelf spreken." In 1993 lukt het mevrouw Mijnders, samen met een vertaalster en Gert en Ali Tromp, om naar het Braziliaanse Manaus af te reizen en vandaar met de MAF naar de WaiWai-indianen. Mevrouw Mijnders zal die ontmoeting nooit vergeten. Ze ziet het als Gods leiding dat ze net op tijd kwam. „Hij had een zware zenuwontsteking en was een oude en zieke man geworden. In die cultuur kun je dan geen hoofdman blijven, hij was ook afgezet. Elka, zo heette hij, was door zijn stamgenoten ervan beschuldigd dit over zich te hebben afgeroepen omdat hij de geesten niet meer diende. „Maar zelf zei hij het te zien als een beproeving, bedoeld om hem en anderen te onderwijzen. Ik heb lang en diepgaand met hem

gesproken. Hij vroeg me of ik wilde bidden of ook andere indianen bereikt zouden kunnen worden met Gods Woord en wees me erop dat we verder het oerwoud in zouden moeten trekken. Hij doelde daarbij op een stam die we omschrijven als de Lange Pijl indianen, vanwege de lange pijlen die zij gebruiken."

Vertaalwerk

Enkele maanden na de ontmoeting met mevrouw Mijnders sterft Elka. Hij had haar verteld met het Woord in aanraking te zijn gekomen door toedoen van Amerikaanse zendelingen, die eerder de WaiWai-indianen bezochten. Met één van hen, Jonathan, heeft ze contact. Deze fonetisch deskundige heeft contact met andere WaiWai-indianen die tot geloof zijn gekomen en die op hun beurt weer proberen de Lange Pijl indianen te bereiken en over de Heere te vertellen. „Jonathan probeert met behulp van WaiWai-vertegenwoordigers gekregen cassettes met opnamen de taal van de Lange Pijl indianen vast te leggen en een begin te maken met het Bijbelvertaalwerk."

In 1993 stond mevrouw Mijnders aan de wieg van de stichting De Lichtkring, opgericht om fondsen te werven voor (financiële) hulp aan de WaiWai en aan Jonathan voor hun werk in het Amazonegebied. „Voor hun reizen gebruiken ze de vliegtuigjes van de MAF, er moet op dat moment in hun levensonderhoud worden voorzien en ook het vastleggen van de taal en het vertalen van de Bijbelteksten kosten geld."

Verdrietig

Ze schreef een boek over haar ontroerende ontmoeting met Elka, 'De indiaan met de brief'. De Lichtkring ondersteunt ook het werk onder Trio-indianen, waarvan er nog steeds onbekende groepjes in het oerwoud rondzwerven. Het was aanvankelijk de bedoeling dat Gert en Ali Tromp opnieuw naar Suriname zouden vertrekken. „Toen werd Gert ziek. Hij dacht zelf dat hij niet beter zou worden, maar wij dachten dat er voor hem in Suriname nog een taak wachtte. In april 2008 is hij overleden." Ze zwijgt even, maar vertelt daarna verder. „Dat werd aan de mensen van de MAF in Paramaribo doorgebeld. Een piloot die op die dag naar de Trio-indianen moest, vertelde het hen. Ze waren verslagen en verdrietig. Een van de indianen, Euka, was als jongen op school door Gert onderwezen. Hij vond het vooral erg dat hij Gert niet meer had kunnen vertellen dat hij de Heere had leren kennen en een roeping had om Gert en Ali bij hun werk te gaan ondersteunen. Op uitnodiging van die piloot is hij mee teruggevlogen naar Paramaribo en heeft hij vandaar het vliegtuig naar Nederland genomen. Op de dag van de begrafenis stapte hij tijdens de rouwdienst naar binnen..." Ze toont foto's van Euka, in zijn 'Europese outfit en als traditioneel indiaan. „Hij werkt nu onder zijn stamgenoten, de Trio-indianen. Alles was al door God in zijn heilige regering geregeld."

Twijfels

Mevrouw Mijnders-van Woerden bekend soms door twijfels te zijn overmand. „Vorig jaar met Pinksteren vroeg ik me af of het wel Gods bedoeling was weer een hele organisatie op te zetten. Ik heb God gebeden om een bevestiging. In de nacht van zaterdag op zondag kwam de Heere tot me met de tekst 'Red degenen die ter dood gegrepen zijn; want zij wankelen naar de dood, zo gij u onthoudt.' Dat staat in Spreuken 24:11. Ik heb sinds die tijd de zekerheid dat de Heere dit wil." De nog altijd actieve thuisfrontwerkster voelt zich het meeste aangetrokken tot pionierswerk.

Vooral het vertellen van zendingsverhalen aan de jeugd heeft haar hart. „Met de bedoeling hen duidelijk te maken wat de Bijbel ons te zeggen heeft." Ze hoopt het zo lang mogelijk te blijven doen, in het besef dat ze een hoge leeftijd heeft bereikt. „Wat Hij doet is goed." Die houding kenmerkt de bijna 90-jarige, die drie van haar kinderen en een schoonzoon naar het graf bracht. „Ik heb wel eens gedacht waarom ik, die zoveel ouder mocht worden, gespaard mocht blijven. Dan kwam de Heere tot me met de tekst 'En gij zult Mijn getuige zijn'. Ik zeg dat in alle nederigheid, want hoe meer je van Gods wonderen mag opmerken, hoe kleiner je wordt. Maar het gaf bij alle problemen ook rust. Ik mag zeggen dat ik in alle verdriet nooit bitterheid heb gehad."

Mevrouw Mijnders-van Woerden

Meyno Alida Mijnders-van Woerden is op 9 november 1921 geboren in het Friese Akkrum. Ze was het derde kind van kaashandelaar C.B. van Woerden, vertaler van Engelse en Schotse puriteinen. Ze trouwde in 1944 met Govert Hendrik Mijnders uit Lisse. Ze kregen vijf kinderen. Hun eerste kind leefde maar één dag, in 2000 stierf zoon Henk, in 2004 overleed dochter Leny. In de jaren vijftig werd mevrouw Mijnders betrokken bij het thuisfrontwerk voor haar neef Jan van Woerden, die namens de Schotse Free Presbyterian Church als verpleger/zending naar de binnenlanden van de toenmalige Engelse kolonie Rhodesië vertrok. Het was de start van de latere Mbuma-zending. In de jaren zestig stond ze aan de wieg van de Bonisa-zending, die in China werkzaam is. De laatste jaren is mevrouw Mijnders, die kerkt bij de Hersteld Hervormde Gemeente van Katwijk, actief in de stichting De Lichtkring. De Lichtkring beijvert zich voor zending onder indianenstammen in het Zuid-Amerikaanse Amazonegebied. Over dit werk hoopt mevrouw Mijnders te vertellen op de komende Wegwijsbeurs. Er wordt ook een speciale stand ingericht.

Uit : Terdege 31/08/2011, 28^e jaargang, nummer 24